

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	24 kor. (12 frt)
Félévre	12 „ (6 „)
Negyedévre	6 „ (3 „)
Egy óra	2 „ (1 „)
Egyes szám	8 fillér (4 kr.)
Vidékre	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kolozsvár 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, Junius 24.

Nemzeti engedmények.

Irta: Koréh Endre.

Kolozsvár, junius 23.

A mióta nyilvánvalóvá lett az év elején, hogy a katonai közös kormányzat micsoda merénnyel támadja meg a magyar nemzetet, a függetlenségi párt azonnal megkezdte az ellenállást, annál is inkább, mert rövid időn belül ez a második támadás volt.

Elfoglaltatlan kormányelnök, vagy államférfiú azonnal beláthatta volna, micsoda ellenállást idézhet föl a törvényszegő módon előterjesztett törvénytelen katonai javaslat. Tiszta lehetett volna egyfelől azzal, hogy a hadügyi kormányzat tulkapást erőszakol, hiszen milyen löhálában szavaztatták meg a Reichsrathban az ujonclétszám felemelési törvényt, csak hogy reánk ezzel nyomást gyakoroljanak s az államérdék kategorikus imperatívusává legyen annak nálunk megtörténő gyors áthajtása. Ez a mód mutatja, hogy a bujkáló abszolutizmus elérkezettnek látta az időt arra, hogy álarcat levethesse. Másfelől józan belátásu magyar kormányelnök megmondhatta volna, hogy egy ilyen nyomással erőszakolt törvényjavaslat fel fogja kelteni a legnagyobb nemzeti ellenállást, hiszen valósággal kihívja azt. Így is történt. A kocka el volt vetve s a harcnak meg kellett kezdődnie a nemzet és a Hofkriegsrath között.

Ez elvi jelentőségi küzdelem az első perctől kezdve, amelyben a nemzetnek nem szabad vesztes félnie, mert azzal, ha ő bukna el, győzne az abszolutizmus a magyar alkotmány felett s parlamentünk Landstadttá sülyedne. Nem titok ez senki előtt sem, mert a függetlenségi párt naponként hangoztatta egy fél év óta.

Ez a párt fejezte ki az ország véleményét, érzületét. — ott vannak bizonyosságul a küldöttségek. S a mikor nyíltan kimondotta, hogy a hadsereg, melynek a neve ugyan közöshadsereg, de a mely minden ízében szétrák és már is annyi áldozatot követelt, hogy a nemzet teherviselését a roskadásig fokozta,

csak akkor remélhet újabb áldozatot, ha közjogi állásunknak megfelelőleg teret enged nemzeti jellegünk kifejezésének, — az ország minden része egyhangulag helyeselte a függetlenségi felfogást.

Annál nagyobb bizonyosság e mellett nem kell, mint hogy ez az elvi álláspont egy pillanatra még a szabadelvű párt párturalmi elvét is legyőzte s egységét megbontotta. Ez a pillanat septe el gróf Tisza István miniszterelnökségét s vele együtt az engedmények nélkül való erőszakos, abszolutisztikus követelés és mondhatni, a nyílt katonai diktatura összbírodalmi jellegű rendszerét.

Az a kérdés tehát, hogy van-e joga a magyar nemzetnek engedményeket követelni, a közfelfogásban is eldőlt.

Azt kérhetjük most, mennyi engedményt követelhetünk s mi az a határ, a meddig elmehetünk?

A felelet csak ez lehet: a legtisztább álláspont nem engedményeknek, hanem az önálló magyar hadseregnek követelése.

A nemzet mai álláspontja tehát, hogy tudniillik a nemzet egyelőre megelégszik azzal, ha nemzeti jellege a hadseregben csak részlegesen érvényesül, az ő engedménye s nem az udvarés nem a hadügyi kormányzaté!

Az összes jogok eredeti birtokosa a magyar nemzet s ilyen, ő adhat jogokat, engedményeket, de neki nem adhatnak!

Az a felfogás pedig, mintha a jelen esetben az udvarnak és a hadügyi kormányzatnak kellene, vagy lehetne adni nagy kegyesen engedményeket, közjogukban semmiféle alappal nem bír, — de nem is bírhat, mert ez az abszolutizmus álláspontja.

Még mindig csak ott vagyunk tehát, hogy a nemzet enged a maga megdönthetetlen igaz jussából s azt mondhatjuk, köszönje meg az udvar és a Hof-

kriegsrath, ha — nem akarva egyszerre felforgatni a mai rendet, mert nagy rázkódásokkal járna, — egyelőre nem követeli nemzetünk a teljesen önálló magyar hadsereget, pedig joga van hozzá.

Az a tény pedig, hogy a függetlenségi párton kívül, mely jogainkat követeli, a többi párt csak engedményeket kíván, jellemzően mutatja, hogyan rontotta meg a 67-es szabadelvű párt nemcsak az ország politikai erkölcsét, hanem a helyes közjogi felfogást is. Szégyenletes csak el is gondolni, hogy a magyar nemzet kérjen, vagy akár követeljen engedményeket azoktól, a kiknek minden jogot, hatalmat, kiváltságot ő adott!

Hiszen így az a színe van a dolognak, mintha a nemzet az udvar kegyétől, a Hofkriegsrath jóindulatától s leereszkedő szíveségétől várná az engedményeket, a melyekhez nincsen ugyan joga, de a mit kegyes alamizsnaképpen megkaphat nagy intálgatásra.

Ez a viselkedés jogot adna arra, a mire Bécsben ugvis nagy a hajlandóság, hogy előbujjék a leűnt századok pókhálós odújából a régi haditanács s kialakuljon, mint formális intézmény és felkeljen megátkozott sirjából a kamarilla.

Meg kell tehát erősödni, szilárdulni a köztudatban annak a közjogunkon alapuló helyes véleménynek, sőt álláspontnak, hogy Bécs engedményt nem adhat, — csak a magyar nemzet követelheti jogait, de ez addig egy tapodtat sem léphet, míg elköszönt jussát neki meg nem adják, mert ez életérdeke. És ezzel hosszú időre meg kell törni az osztrák generálisok obskurus csökönyösségét, a melylyel körömszakadtig védik a mai jogtalan hadügyi állapotokat s meg kell tanítani őket arra, hogy Magyarországon alapjában véve csak a magyar nemzetnek volt és van joga mindenhez, tehát a hadseregre is. Ő adhat engedményeket, mert — van miből, — de neki nem adhatnak, — mert nincs honnan. Akarata szent, egyetlen és megtörhetetlen. Ennek

utjába nem állhat senki és semmi. Se kicsiny, se nagy, se Budán, se Bécsben!

Tanácskozás Kossuth Ferencznél.

— Express tudósítás. —

Budapest, junius 23.

A bán tegnap délután tudvalevőleg meglátogatta Kossuth Ferencet is, hogy meggyőződjék róla, mi a függetlenségi és 48-as párt vezérének a nézete az ő tervbe vett kormányzási programjáról. Kifejtette többek közt, hogy akceptálja Kossuth Ferencnek annak idején beterjesztett határozati javaslatát, mely szerint a képviselőház a katonai javaslatok függőben tartásával, mindennek előtt a törvénydiktálta módon először is a költségvetést, aztán pedig az egyéb sürgős ügyeket tárgyalja le.

Ezt Kossuth a maga részéről egyszerűen tudomásul vette, ámde kíváncsúnak tartotta, hogy a bán lépjen érintkezésbe a Kossuth-párt más vezető tárgyaival is. — Khuen-Héderváry erre hajlandónak is nyilatkozott és abban történt megállapodás, hogy ma délelőtti 11 órakor legyen újabb tanácskozás Kossuth Ferencnél.

Azok közül a képviselők közül, a kik a függetlenségi és 48-as párt részéről a bánval való tanácskozásra kijelöltettek, megjelentek Kossuth Ferenc lakásán: Thaly Kálmán, a kit táviratilag hívtak fel a vidékről, Barabás Béla, Tóth János, Barta Ödön, Justh Gyula, Polónyi Géza és Komjáthy Béla.

Ezek a képviselők már reggeli fél tízkor egybegyűlekeztek Kossuthnál, hogy a bán megérkezéseig s megvárják a vendégek közt a dolgot. Hír szerint maguk közt már meg is állapodtak arra nézve, hogy a bánval szemben mi legyen a maguktartása.

Bár Khuen-Héderváry 11 órára jelentette be Kossuth lakásán való újabb látogatását, még féltenekettől sem volt ott. Végre aztán öt perccel féltenekettől után megérkezett Khuen-Héderváry és azonnal megkezdte tanácskozását a Kossuth-párti képviselőkkel.

A tanácskozásról a következő távirati jelentést vettük:

A tárgyalás.

A bánnak Kossuth Ferenc bemutatá Barabás Bélát, Tóth Jánost, Bartha Ödönt. Ezután megkérte a bánat hogy ösmertesse jövetelének célját.

Khuen-Héderváry azon kezdte, hogy békét hirdetni jött és ezért a következő proposíciókat teszi.

A megalakítandó kormány be- terjesztett katonai törvényjavasla-

tot nem tárgyalja de vissza sem vonja. Kéri az indenítés elfogadását, mely után tekintettel arra, hogy az ujoncozásra már égető szükség van, következnek az ujoncjavaslatok, a tavalyi létszámmal.

Ezenkívül kér a bán a tarack-ütegek részére 5900 ujoncot, mivel a katonai javaslatban kért létszám-emelésre okvetlen szükség van. Az ujoncjavaslatban volna egy szakasz, mely szerint, megengedné a törvényhozás a kormánynak, hogy a hiányt a póttartalékok által fedezze, addig is, míg a létszámemelés megszavaztatik. Kossuth határozati javaslatának elfogadásáról szó sem volt, arról most sem lehet szó.

Kossuth Ferenc kérdései.

Khuen előterjesztése után Kossuth Ferenc kérdéseket intézett hozzá a jövő kormány szabadelvűségére és a házszabályok szigorítására vonatkozólag. Milyen lesz a kormányzati elv? Hasonló-e a Széll-féle tisztességes kormányzás szelleméhez? Szándéka-e a képviselőházat feloszlatni? Kérdést intézett azonkívül a horvát kiegyezés ügyében? Ez utóbbi kérdés arra vonatkozik, hogy a bán eddig a horvát kiegyezésben természetesen a horvát érdekeket képviselte? Kossuth tehát azt óhajtotta volna tudni, nem-e tartja a bán ennél fogva inkompatibilisnek, hogy ezután a magyar érdekeket képviselje?

Khuen-Héderváry mindezekre a kérdésekre megfelelt, megnyugtatólag.

Meglepetés.

Szóba került ezután a tarack ütegek részére szükséges 5900 ujonc kérdése. Tóth János figyelmeztette a bánat, hogy erről a követelésről Fejerváry a télen, egy a képviselőházban tartott beszédében lemondott és kijelentette, hogy mivel a tarackok az öszre ugy sem készülhetnek el, ezen a címen nincs szükség létszámemelésre.

A bán ezen kijelentés mód felett meglepte és bevallotta, hogy erről tudomása nem volt. Utána néz a dolognak és ha az emelés

TÁRCA.

Búcsú.

— L. Ratisbonne. —

Vádoltalak? Bocsáss meg nekem!
Világom! álomom! üdvösségem!
Sugaras, tiszta, szép egem!
Megkínzolt, drága gyermekem!...
Búcsúra int a tűnő óra:
— Ne hajtás a durva, búcsúke szóra!
Hazug szemem! hazug szavam?
Vad hangom mélyin, — higgy nekem, —
Csupán a szív fájdalma van...
— Bocsáss meg, én jó gyermekem!

Lehulló, gyászos könnyedet,
A súlyos, fájó perceket,
Szegény, hű, édes gyermekem,
Bocsásd, bocsásd meg énnekem!
Virágom! álomom! életem!
Bocsásd, bocsásd meg énnekem,
Ki járok, céltalan, borongva,
Köny nélkül sírva, bujdoskolva,
Ezer csapással lelkenem...
S míg ajkam görcsösen vonaglik,
Féher emléked temetem...
— Bocsáss meg, én jó gyermekem!

Biró Arthur.

Sírófák

a gyilkos szerelemről.

Irta: Arachné.

A barna Mariuzza.

A föld, mintán lefoszlott róla a tél szűzféher palástja: — betellett ezer virággal, a tavasz illatával, szerelemmel. A tavasz kábító lehelletének nyomán felfakadozott a szerelem szent érzése, mely megtölt, átjár; átizzik mindenben, a mi él és tenyészik csillogingató firmamentum s a föld nyüzsgő rögei közt.

... Lilaszín párk szállonganak, lengenek tova a rónán, törpe hegyek oldalán, itt-ott ködpártát kötvén kietlen sziklahomlokra. A hegyfokra rátűz a hold s fényes küllői hatalmas ezüst sávokat vetnek a felhőten égre. Alant a pói völgyben pedig olyan álmodozó, félhomályos minden. Alig észrevehetően bontakozik ki a barnuló estvéből egy-egy halászkunyhó, körülvéve lápokkal, picinyke csillogó tengerszemekkel, melynek partján buján tenyész a sás, koscsányvirág, sok-sok szellőnringó, hősín liljom.

... Ilyen szerelemtől ittas — mámoros tavaszi estvelen sujtotta halálra a szép barna Mariuzzá délcég szeretője Giovanni. Kábult volt. Szerelmes és erős. Aztán gyanakvó. Egybe lángot vetett vére, mikor azt a csunya, hazug rágalmat a kikosarazott Giuseppe elmondta. Forró szerelme izzó gyűlöletté változott át. Kétségbeesett dűthében pozdorjává szerette volna törni a szép, barna Mariuzza csókos ajkát, gömbölyű, szerelmes karjait, domború mellét.

— Igaz-e? Hitedre mondom?

— Mondom.

Viharzó szenvedélytől ösztökélve, úzve kirohant a kunyhóból. Künn beharmatozta, étnedvesítette kemény mellét, a vizenyős rónán szétterjedő pára. Itt-ott utját állták nehézszagu csallitók, bozótok, tuskák, miket szétvert frissen hasított furkójával. Már-már csigaggó lépteit, lanyhuló izmait egyszerre felfrissíti, megacélozza a messziről feltűnő fakó világosság.

— A Mariuzzáék háza! .. A vér egyszerre agyába tolt.

— Hátha most is nála van?

Vakmerő biztossággal szökölt a lápos völgyben. A dűsnedvű, illattalan lápi virágok a földdarabokba csimpajkodó moszatok

megremtek lába nyomán s fodrozott a sok piszkos töcsa. Győtrődött a nap szenvedély lázában.

Féktelen dobogásba kezdett szíve, mikor arcára hullott a kunyhó ablakszemén kiszűrő fény. Szeme szikrákat szórt s homlokán kidagadt két vastag ér. Furkóját félkörbe hajlította; s felszakította a pitvar ajtóját.

... Giovanni magasra emelte botját s halálra sujtotta vele a szép, barna Mariuzzá, kinek védelemre emelt kezében egy szál fehér lilium volt. A lilium is kettétörtött szárkában...

Majd átnyalabolta még forró testét s künt a vízivirágok közé dobta. A felcsapó, piszkos hullámok befecskendezték zordon homlokát, meg egy pillanatra mintha felmagasztosult volna.

Aztán ismét komor lőn...

A szöszke Hjalmar.

Hjalmar, a hamuszürke hajú fejjőr-csöktől agyonkínzott Hjalmar dolgozószobája ablaka előtt állott. Mumiaszerű, vány-nyadt arcát ráfekette az ablaküvegére, melyen gyémántszíza harmatgyöngyöcskék pergettek le. Künn a nyirkos, ködös őszilevegőben áttetszettek — messziről — a fjordok vakított, fehéren; egy-egy kopasz fa, melyet finoman beszőtt a zuzmára.

... Nézett s ideges morogással vizsgálgatta a maga szomorú sorsát, átkát, végzetét — monomániáját. Szeretné azt az asszonyt minden kis idegzsárával; feltétlen urakarna lenni testén, lelkén, ha köztük nem állna egy halovány vézna gyerek — a fia. Feleségének ezt az érzését pedig szente sítá a hitvány ábrándokkal telt, szentimentális világ.

Csöndesen kopogtak az ajtaján.

Félnék szöszke gyermek lépett be. Hjalmar, a kisebbik. Édes fia, — ki mankón jár, s kaoska féllába gyakorta okoz neki fájdalmakat. Rémesen kattogott végig ölmosvíg mankójával a szoba parkettjén egész az ablakig, hol megállott édesapja előtt. Az agg Hjalmar szemhéja megrebegett.

A szöszke, szomorú gyermek bátor-talanul érintette meg édesapját.

— Jó napot papuska! Hogy vagy?

Hjalmar megborzosongott a csenevész gyerek érintésétől, s színtelen, száraz fahangon mondotta:

— Takarodj ki! — A gyöngegerincű, beteg gyermek megszűgyenülve sompolygott ki a szobából. Ölmosvíg mankója rémesen kopogott végig a lépcsőfokon: ki-kop-ki-kop. Egyszerre csak lesiklik s fejfel előre zuhan egy éles végű köre. Arca még sápadtabb lőn; harapálta vékonyvágásu, kék ajkát, miközben rászoritotta kezecskéjét a véres sebre.

Bement a mamához s félve sugta:

— A papa ma újból haragszik. Ideges.

A mama, ki még fiatalabb volt és tüde, szomorú sóhajtott fel, majd gyöngéd-séges szeretettel nyult fia homlokára szorított keze után.

Megrémülve látta a kísérkedző vért s vödöleg huzta magához a kis fiút.

— Ó bántott?

— Nem, Leestem.

— Az agg Hjalmar pedig íróasztalához ment s vad, kegyetlen pillantásokkal mérte végig annak a fiatal asszonynak az arcaképet, kinek fejét még gyerekkorban szoritotta pártába s aztán zárkóztott-lelkű, szomorú anyává tette. Aki most alig gondolt övére s legtüzesebb csókjait, forró ölelését arra a kis sánta ördögre pazarolja.

Győttörte a gondolat, hogy ez a görbültlábú gnóm úgy befészkelődött édes anyja szívébe. Szinte nem hitt benne, hogy az övé volna ez az ösztövérdőg, ki most utjába áll s akinek annyira része van ennek a szép asszonynak az ölelésében; mig őt kerüli, ir-tózik szemének tekintetétől, borzong, ha csak hozzá ér is.

Ráhajította görcsöktől kinnzott fejét a képre... S ime lehunyt szeme előtt ott táncolt, cikázott ismét a vézna kobold, ki oly hátrabongatón kopog naphosszat a folyósó kockáin. S a szomorú, emberkerülő asszony ezt őzi gondall; szeretettel ápolja, csicsikálja, öleli, csókolja — mindig, folytonkönyvást, őrtit őrkölvealósággal. S mikor ő közeleg hozzá, a mankós ördög köztük áll, s félti a csókoktól... Pedig elsősorban is az övé, ki szerelemből vette magához korán fiatalon, hogy csak őt imádjá, őlelje s dédelgesse nagy, kirívó öregszerelmét... S ez a rosszvértű gyerek mindig körötte, köztük settenkedik: ránéz sokatmondó, magikus szemével s aztán hivat, csábítgatja, csalogatja... el... tőle... tőle... Imhol cikáz ismét a mankós, béna fantom!...

Aztán felugrik s reszketős térdrel, im-bolyog hálókamrája felé.

A mint odaér, ott látja saját ágyában a görbült lábú koboldot, még sápadtabban, még soványabban, tehetetlenebbül. A szép, szomorú asszony most is félje hajol, tűzpiros arcát odaszorongatja a szöke Hjalmar fakó, hideg arcához s ugy elápolja nagy, egyedül, örök szerelmével, mint egy jószág anygal.

S ő: — az agg Hjalmar ennek a beteg gyermeknek gyöngye nyakába mélyíti bűtykös, szikár ujjait teljes erővel, bután — gyilkosan.

ényleges szükséglet, **ő is eláll a követelésétől.**

A miben nem engedhet.

A póttartalékosok behívásáról azonban **semmi körülmények között nem mondhat le**, mert ahhoz a hadügyi kormány feltétlenül ragaszkodik.

Fenyegetés.

Kérte a függetlenségi pártot, hogy fogadják el a javaslatot, **ellenkezésselben nem állhat jó sulyosabb természetű követelményekért.**

Nyilatkozatok.

A jelenvotakat kinosan érintette a bánnak fentebb vázolt előterjesztése, mert erről tegnap egy szót sem említett, sem Justh Gyula, sem Kosuth Ferencz előtt.

Justh Gyula szívesen megragadná az alkalmat, a sulyos helyzetből való kibontakozásra, de szerinte Khuen-Héderváry olyan előterjesztéseket tett, **melyek már általában is kizárják a békés megegyezést.**

Komjáthy Béla, Thaly Kálmán és Polónyi Géza hasonló értelemben nyilatkoztak.

Barabás Béla kijelentette, hogy **egyetlenegy ujonc megszavazásához sem járulhat hozzá.** Nemzeti engedményekéi követel és akkor hajlandó a **rendes ujonclétszámot megszavazni.**

A király esküje.

Követeli a magyar ezredek számára **feltétlenül a magyar vezényelt nyelvet.** Kijelenti, hogy ő és elvárta ezért a legelkeseredettebben fognak küzdeni. Akármely kormány követelne csak egy embernyi létszámmelést is, az emel ellen eddig folytatott engesztelhetetlen harcot tovább is megfogják küzdeni. A bán által említett sulyosabb követelményektől **nem félnek, mert még nem rendült meg a hitük a király által tett eskü szentségében.**

Halasztás.

A jelenlevő képviselők elmondották véleményüket és nézeteiket, melyekből következtetve a tárgyalás eredménye az alábbiakban foglalható össze:

Kossuth Ferenc, Justh Gyula és Komjáthy Béla hajlandók volnának békét kötni oly formán, hogy az ujoncjutalék ne emeltesse.

Bartha Ödön, Barabás Béla, Thaly Kálmán, Tóth János és Polónyi Géza ellenben; **nemzeti engedmények nélkül még a rendes ujoncjutalék ellen is küzdeni akarnak.**

A tanácskozás háromnegyed 2 óráig tartott. Végül megállapodtak abban, hogy a bán gondolkozni fog az értekezleten hallottakról és fontolóra veszi az ellenzés követeléseit.

Ezután a bán szívélyesen búcsút vett a képviselőktől, a kik közül néhányan az értekezletről egyenesen a pártkörbe mentek.

Szerb események.

— *Express tudósítás.* —

A szerb király, I. Péter király tehát elindult útjára: Belgrádba, hogy trónját, a melyhez eltörülhetetlenül oly véres esemény emléke fűződik, elfoglalja.

A királyt nagy katonai pompával fogadják, a pompára százezrek jönnek el részt a szerb fővárosból, részt a vidékekről.

Ma, szerdán hajnalban utazik át I. Péter király és kísérete Budapesten és már délelőtt 10 órakor Belgrádba lesz. A trónfogadás ünnepélye 12 óra után már befejezést nyer és aztán mi lesz aztán? Anglia és Oroszország követelik a gyilkosok példás megbüntetését. Németország bár semleges marad egy időre és várakozó álláspontot foglal el a történelmi eseményekkel szemben. Hogy fogja I. Péter király a büntöket megbüntetni. A büntöket, a kik azt állítják magukról, hogy nemzeti hősek és nem büntetést érdemelnek, hanem nemzeti ajándékok.

Hogy meri ezeket megbüntetni, akiknek trónját köszönheti és akik mögött az egész hadsereg áll? Nagy dilemma előtt áll I. Péter király: ha például megbünteti akarja a gyilkosokat, akkor azokkal és társukkal gyilkol meg a bájja, ha egyáltalán nem büntet, az egész közvéleményt és a nagyhatalmak egy részét találja szemben magával.

Ami a „büntetést” illeti, arra felelnek a ma Budapestre érkezett táviratok:

Genf, jun. 23.

Péter király Popovics ezredes tábor-

nokká, Kosztics századost őrnaggyá és Grucis főhadnagyot századossá nevezte ki.

Ez a három tiszt a király szolgálatára kiküldték és kiknek ketteje résztvevő Sándor király és Draga királyné meggyilkolásában.

Jellemzi a helyzetet a következő távirat is:

Belgrád, jun. 23.

Eddig csak az osztrák-magyar és orosz követ kaplak kormányaitól utasítást, hogy vegyenek részt a király koronázási ünnepélyén. A többi követ eddig nem kapott instrukciót.

Pétrevár, jun. 23.

Anglia és Oroszország között napok óta jegyzék váltás folyik, amelynek tárgya a szerb helyzet. Oroszország nem helyesli a királygyilkosok azonnali való megbüntetését, hanem azt kívánja, hogy később büntessék meg őket, mert nem szabad I. Péter királynak uralkodása elején nehézségeket gördíteni útjába.

A szerbiai események.

Belgrád, jun. 23.

Bonbam angol követ ma reggel Bécsen át Londonba utazott.

Athén, jun. 23.

A király 14 napos gyászt rendelt el a szerb királyi párért.

A válság.

Az ujoncozás elhalasztása.

(Express tudósítás.)

Kolozsvár, június 23.

Báró Fejérváry Géza, ideiglenes honvédelmi miniszter ma újból elhalasztotta a sorozás hatánapját, de nem azon mód, mint eddig, hogy fix határidőt tűzött volna ki és mellesleg politikailag volna a rendeletben, mint eddig, hanem szárazon kimondja, hogy a »további intézkedés.« Ez a rendelet már abban a feltevésben készült, hogy néhány nap múlva az újabb, végleges rendelet fogja követni. A rendelet szövege a következő:

»Az ujoncozási törvényjavaslat még nem szavazottat meg. — A legutóbb kiadott rendeletben a megjelölt idő alatt nem vihető keresztül a sorozás, melyet egyelőre a további rendelkezésig új ből elhalasztok.

Miért kell Fejérváry Bécsnek?

Bécsben egy előkelő osztrák politikussal szemben annak a nézetnek adtuk kifejezést, hogy Fejérváryt azért tartják felülről olyan erősen, mert nélkülözhetetlen katonai szaktekintély; mire az illető politikusi kinevetett bennünket és a következőket mondta:

Ez nagy tévedés. Katonai kérdésekben Fejérváry ötödik kerék a kocsi. Ilyen kérdésekben a korona az első és döntő tekintély Welsersheimb Landwehrminister, mellette Bojfrass és Paar, csak aztán jön a hadügyminiszter és utolsó sorban Fejérváry, a kire egyszerűen ráparancsolnak, hogy mit és mikor hajtsanak végre: Fejérváryt nem a katonai, hanem a politikai dolgok miatt tartják. Ő a magyar politika katonai ellenőrzője és feladata a magyar politikát úgy irányítani, a mint ezt idefent követelik. — Az a sok híresztelés a király személyes szeretetéről mind mese; Fejérváry abszolút szolgá és ezért tartják; ha egyetlen egyszer merészelné a fentebb említettekkel ellenkezébe jutni, úgy kiteszik, mintha soha bent sem lett volna.

Fejérváry és a disszidensek.

Az a magatartás, melyet most a kormánypart különböző árnálalati követnek, egyszerűen szánalmas. Valamennyinek a ténykedési brutális leplezhetetlenséggel árulják el, hogy azoknak az uraknak az ország, a nemzet érdeke tulajdonképpen csak sifli. A szempont, amely vezérli őket, az, hogy személyes okokból ki rájuk nézve a legelőnyösebb ember, aki többet ad, az az igazi nagy férfiú, azt kell támogatni, ha egyébként olyan is a programja, hogy agyonnyomortja vele az országot.

A minapában, mikor Wekerle Sándor kezdtek emlegetni mint miniszterjelöltet, egy igen rokonszenves jelszót kezdtek hangoztatni a disszidensek, akik kaszinópártnak is nevezetnek.

De Fejérvárynak nem szabad a kabinetben benne lenni — mondták és ezt mindenki helyeselte, aki magyarul érez, mert kétségtelenül bizonyos, hogy Fejérváry nem más és nem egyéb a magyar kormányban, mint az osztrák szoldateszka kiküldötje.

Mikor Wekerle-Apponyi-Andrássy kabinetéről volt szó, csaknem az egész kormánypart hangoztatta, hogy Fejérváry nem maradhat honvédelmi miniszter, Fejérvárynak kívül kell maradnia a játékon.

Tisza Istvánnak is azt rótták föl legnagyobb büntét, hogy Fejérváry az ő politikai keresztapja. Azt mondják, hogy az olyan politikusi nemzeti okokból nem lehet jó és az olyan politikust vissza kell utasítani, aki Fejérváry védőszárnyai alatt áll, akit Fejérváry dirigál, mert ez egyértelmű azgal, hogy az illető a bécsi kamarilla szolgálatában áll. És ez a valóságban így is van.

Most pedig mit látnak? Mikor arról beszélnek, hogy Khuen-Héderváry kabinet alakit és amikor kétséget nem szenvedhet, hogy ebben a kabinetben benne lesz Fejérváry megint, egy szó nem emelkedik Fejérváry ellen. Miért? Mivel lett jobb, kü-

lönb, hazafiasabb, nemzeti szempontokból megbízhatóbb és elfogadhatóbb az a Fejérváry most, mint amilyen volt még csak alig néhány nappal ezelőtt?

De ezt most senki sem kutja. A nagyhangú kijelentések, hogy Fejérvárynak nem szabad, semmi szín alatt sem szabad helyet adni a kormányban, egyszerűen elnémultak és akik Tisza Pistával szemben ridegen visszautasító magatartást tanusítottak, most egyszerre olyan szelidek és olyan kezesek lettek, mint a néhány hetes báránya és azt mondogatják, hogy a bánnak nem szabad nehézségeket okozni.

Megmondjuk, hogy ennek az Urzineváltásnak mi az oka? Megmondjuk, hogy azok az urak, a kik a minap már elkezdtek lehányi magukról a labanc-gunyót, hogy kuruc-ruhát huzzanak föl, most miért estek megint feketeárgásába és miért nem kifogásolják Fejérváryt? Mert konca van kilátás. Remélik, várják, hogy a Khuen-Héderváry-kabinetben kapnak egy kis helyet, mert hiszen Istentől, ők olyan nagyon szerények, hogy némelyikük egy kis államtitkársággal is beérné és ez a remény arra készteti őket, hogy szép n befogják a szájakat, melyet a minapában még erős-n tárogattak. Félreültek egy sarokba és várják a szebb jövőt a maguk személyét illetőleg. A politikában ezt várakozó álláspontnak hívják.

Nos, valami magas véleményt azoknak az uraknak a hazafias önértékeléséről, a nemzet igazaiért való önzetlen lelkesedéséről eddig se táplálunk. Bizony Isten nem volt rá okunk. De most az ő haszonlesésüknek egész meztelenségében mutatkoznak ők be.

Apponyi összehívja a Házat.

Ma délelőtti 9 órakor megjelent a képviselőházban Apponyi Albert gróf, hogy az országgyűlés rendkívüli összehívására megtegye az intézkedéseket. Az előlki szobában hosszas tanácskozásot a táviratlag hívott Tallian Bélával, aki valószínűleg elnökölni is fog a titörtökön, miután Apponyi hír szerint, **fel fog szólni.**

Ítélet egy gyilkosság ügyében

— *Saját tudósítástól.* —

Kolozsvár, június 23.

Igen érdekes gyilkossági bűnpertben ítélezett a marosvásárhelyi esküdtségi bíróság nyolc napi tárgyalás után folyó hó 20-án. Ligeth közegében Sorlen László, leánya a csinos Sofronika s férje Pap Gergelyvel békés lábon élt mindaddig, míg az özvegy Sorlen László magához nem vette törvénytelen élettársul Sorlen Dotyit. Ez a kiállhatatlan anyós szerepét átvéve, feldulta a család békességét, Sorlen Loilót veje ellen és a fiatal menyecskét, Sofronikót a férje ellen felbujtotta s hosszú időn át oly gyűlöletre izgatta, hogy 1903. május 7-én elhatározta a férj meggyilkolását. A munkáról fáradtan hazatért férjét leittatták s midőn mély álomba mélyedt, a gonosz feleség melléje fedküde kezeit, az anyós pedig a lábait úgy megkötözték, hogy mozdulni se tudott.

Sorlen László pedig fejével egy fejecsapta, hogy Pap Gergely szörnyen halt. Azután a szomszéd község tanítójától kért szekérrel, az őrt álló Haipu László és Vlajik Józseffel a Marospolyánra szállították s ott a fejét teljesen szétrombolták.

A nyomozatot végző csendőrök előtt a szerket hajtó Sorlen Todor kocsi, a férjgyilkos Sofronika és egyik bűnségéd, Vlajik a legapróbb részletekig beismerték, hogy a gyilkosságot hogyan határozták el s miként hajtották végre. Persze ezeket később mind visszavonták. Az esküdtségi bíróság most harmadszor tárgyalta az ügyet, mert vádlottak oly furfangos, minden képzelhető védekezéssel egy összebonyolították a bűnper szálait, hogy az esküdteknek száz kérdésnél többre kellett felelniök s így némileg ellentétes feleletet adva, az ügyet a kuria két ízben megsemmisítette. A második tárgyaláson a főbűnösök, Sofronika és Sorlen Dotyia, az anyós fel lettek mentve s így most Sorlen László, Haipu László és Vlajik József vádlottak mellett a férjgyilkos asszony és anyós mint sértett felek jelentek meg a Wittich Károly elnökölte által vezetett harmadik esküdtségi tárgyaláson, melyen a védelmet dr. Blumenfeld József és dr. Fenyvesi Samu, a vádhatóságot pedig gróf Lázár Miklós képviselték. A tárgyalás, melyet egész héten rendkívül nagyszámú hallgatóság hallgatott végig, kiváló érdekeségű volt, úgy vádlottak furfangos védekezései, lélektani momentumai, sőt egy jogász, mint orvosi szakértői szempontból, valamint azért is, hogy a két gyilkos asszony mint sértettek szerepeltek s hogy a kocsi, ki a kényszer hatalma alatt szállította a hullát, magába szállva az esküdtek előtt töredelmesen mindent elmondva, mint korona-vádolt tanu jelent meg, a makacsul tagadó vádlottakkal szemben, kik nem csak a saját, hanem a terhelő bizonyítást is hamis tanukkal akarták bizonyítani. Voltak tanuk, ellentanuk, ellentanuknak megint ellentanujuk, úgy hogy majdnem százra szaporodott fel a számuk.

Az elnök Wittich Károly fáradhatatlan szorgalommal akart a kuszált bűnpertben világosságot vetni. A bűnper nagy anyagát a legapróbb részletekig felültekék dr. Fenyvesi, dr. Blumenfeld és gróf Lázár a vád és védelem jeles és fáradhatatlan képviselői: valódi magas színvonalon álló lélektani momentumokban gazdag mérkőzés volt ez a vád és a védelemnek, mely az esküdtek előtt folyt le s melyet a nagy és intelligens közönség figyelemmel hallgatott.

A vád és védelem harcai azzal végződött éjjel, hogy az esküdtek Sorlen Lászlót a gyilkosságban, két társát az abban való segédkezésben bűnösöknek mondták ki, bár mindent tagadtak.

S ezért Sorlen Lászlót 15 évre, társait 5—5 évi fegyházra ítélték. Ügyész megnyugodott. A védők semiségi bana-zsal éltek.

Olvasóinkhoz.

Julius hó 1-ével új előfizetést nyitunk az „Ujság” V-ik évfolyamának második felére.

Felesleges bizonyítgatnunk, hogy az „Ujság” mindig a legnagyobb buzgalommal törekedett megfelelni a hozzá fűzött várakozásoknak.

A hónapok óta tartó válságos politikai helyzetben az „Ujság” lelkiismeretes támogatója volt az „Országos függetlenségi és 48-as párt” hazafias céljainak és eszményi törekvéseinek, mely egyetelmű Magyarországi függetlenségének, önállóságának kivívásával.

Organuma, lelkes szószólója volt a katonai javaslatok ellen felhangzott erdélyi népgyűléseknek és tiltakozásoknak.

Fővárosi és vidéki politikai munkatársainak gyors és részletes tudósításaival, nemcsak a helybeli, de fővárosi lapíróinkat is megelőztük s úgy Kolozsvár város, mint az erdélyi részek olvasókörzisége az „Ujság”-ból értesült először a legfontosabb országos és külföldi eseményekről.

Jövőre is az leendő törekvéseink. De nemcsak a napi politika, hanem társadalmi, kulturális és közgazdasági mozgalmakra nézve is.

E célunk elérésére az „Ujság” munkatársainak legnevesebb szakírókat és publicistákat volt szerencsénk megnyerni, kiknek véleményei, irányításai súlyhatalmúak a fölmerült országos kérdések eldöntésében is.

Nagyon természetes, hogy ezen sokoldali és gazdag tartalomnál fogva az „Ujság” nem szorítkozhatott négy oldalos szűk keretű közlő, hanem igen sokszor mellékletekkel és külön kiadásokkal igyekezett viszonyozni azt a meleg érdeklődést és pártfogást, melyben a közönség által részesült.

Bizton reméljük, hogy olvasóinknak serege még fokozottabb arányban fog csoportosulni az „Ujság” köré s előfizetésével lehetővé teszi az „Ujság”-nak azt, hogy a gyors hírszolgálatban ne csak megtarthassa, de mindinkább és előnyösebben belülhessen az a helyet, melyet ez országgyűlésben magának kívívott.

Ezzel a reménnyel kérjük az előfizetéseket megújítását.

Hazafias tisztelettel

„Ujság” szerkesztősége és kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Egy hónapra 2 „

Mutavány számot kívánatra 8 napig ingyen küldjük.

Füldőre utazó t. előfizetőinknek az „Ujság”-ot bárhová készséggel elküldjük.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, június 24.

— (Tanulók kirándulása.) A budapesti ev. ref. főgimnázium huszonhét növendéke e hó 30-ikán este érkezik dr. Molnár Sándor igazgató és három tanár vezetésével. A városunkba, honnét a város látnivalóinak megismerésére után, másnap nekindulnak tíz napos székelyföldi utjuknak, Szászrégen, Toplica, Borszek, Tölgyes, Ditró, Csikszerecs, Tusná, Sepsiszentgyörgy és Brassó felé. — Pár nappal előbb, e hó 25-ikén este a kecskeméti ev. ref. főgimnázium 28 tanulója érkezik négy tanár vezetésével Kolozsvárra. A tanulók az itteni kolégiumban lesznek elszállásolva s másnap már ők is tovarúlnak megtekinteni Marosujvá, Tusná, Bálványos-füld, Brassó, Vajda-Hunyad és Piski szépséges-szép vidékeit.

— (A kassai felső ipari szakiskola városunkban.) A kassai felső ipari szakiskola harminc tanulója, a helybeli fap-fémpariskola s az Eke meghívására egy napot töltöttek imént Kolozsvárt. Megtekintették a város nevezetességeit, a Reiter-féle gyufagyárat s az államvasutak gépgyárát s tegnap reggel elutaztak városunkból.

— (Franciák — nálunk.) Erdély nagygyűlése székely vidékei egyre, mára vonzák a különféle kirándulókat bércük közé. Örömrökre szolgál, hogy végre valahára sikerül egy-egy külföldi turista csoport figyelmét is reáirányítani az Erdélyben kinálkozó gyönyörű kilátásokra. Most például egy francia tanárok által s tavárókból létesült társaság nyári erdélyi utjáról kapunk hírt, melyet az Erdélyi Kárpát-Egyesület szervez s ugyancsak ez az agilis egyesület végzi majd a francia vendégek kalauzolásának feladatát is.

— (Sakkverseny Kolozsvárt.) A sakkverseny hétfő fordulójára nagy érdeklődés mellett folyt le. Adonyi erős küzdelem után legyőzte a már jobb állásban levő Dunky, dr. Wettenstein Majort, a Csiki

Krajcsovich játszma függőben maradt. Csiki jobban áll. Benkő legyőzte Vályit. A keddi fordulón Csiki szepen legyőzte Majort négy lépéses mattot jelentve be. Dr. Övári Krajcsovichet. Adonyi 4 órai küzdelem után dr. Wettenstein. Dunky bejelentett távolmaradásával a szünnapos Benkőn kívül, Vályi sem játszhatott. A verseny állása a tizedik fordulón a következő: Adonyi-Benkő 8, dr. Wettenstein 7, Csiki 6 (1), dr. Övári 5, Major 2 és fél, Krajcsovich 2 (1), Vályi 2, Dunky 1 és fél. A zárójelbe tett számok a függőben maradt játszmák számát jelentik.

— (Egy tanár bucsuja Sepsiszentgyörgyön.) A kolozsvári ev. ref. főgimnázium szeptembertől fogva új tanárt nyer Tárkányi György személyében, ki eddig a sepsiszentgyörgyi Mikó-kollegium kebelében működött. Az idej tanév befejeztével e hó 21-ikén fénys bankettet rendeztek tanártársai s a kollegium elöljárósága a bucsuzó tanár tiszteletére.

— (Látogatások a néprajzi muzeumban.) A Kolozsvárra jövő vendégek nem mulasztják el fölkeresni az Eke pompásan berendezett néprajzi muzeumát. Legutóbb Popovics V. István, a budapesti „Tökölánium” igazgatója, ki az erdélyi földök látogatása céljából utazott keresztről Kolozsváron, szintén megtekintette a muzeumot s elragadtatásának adott kifejezést a látottak fölött.

— (Holtest a Szamoson.) Mezey János, kolozsvári kajántó-utcai földész hat napja, hogy eltűnt lakásáról s minden keresés, minden kutatás hiábavalóan mutatkozott. Tegnap délután aztán, úgy öt óra felé egy már bomlósán indult hullát fogtak ki Apahidán a Szamosból, melyben agnoszkálás után Mezey Jánost az eltűnt földmivest ismerték fel hozzártatózó. A hullát a körbonctani intézetbe szállították.

— (A Fröbel-gyermekkert értesítője.) Papné L. Leontin, a Fröbel-gyermekkert igazgatónője most adta ki az elmúlt foglalkozási év értesítőjét, mely az év történetén s számos megfelelő adatok kivül a következő tudnivalókat tartalmazza a jövő tanévről: Az 1903—4-ik tanévre a beiratás szeptember hó 1-én kezdetik meg. Felvételnél 3—6 éves kiskedek. A beiratás alkalmával, annak pontos eszközlése céljából, kértnek a t. szülőök személyesen megjelenni.

— (Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „Egyházi-Értekezlete.”) Az erdélyi ev. ref. egyházkerület „Egyházi-Értekezlete” III. évi rendes közgyűlését, mint már jeleztük, Torda városában július első és második napjain tartja. A tordai-ut gazdag és érdekes programját teljes egészében itt adjuk: *Első nap június 30-án, (kedden).* 1. Utazás. 1. Június 30-án, délután 2 óra 27 perckor az elsőek indulása Nagyenyetről, az 507. sz. személyvonattal, dr. Bartók György erdélyi ref. püspök, az Értekezlet egyházi elnöke vezetésével. 2. Délután 3 óra 54 perckor érkezés Aranyosgyéresre, hol odvölvi az érkezőket gróf Bethlen Bálint egyházm. főzondnok, az enyedi egyházmegye nevében, Bartha Lajos ref. lelkész a gyéresi egyház nevében. Gyéresen csatlakoznak a Kolozsvár felől jövő vendégek. Fél 5 órakor kocskocn indulás Tordára. 3. Ar-Polyánban az egyház révén üdvözlötlet mond Bertalan József ref. lelkész. 4. Torda város határszélén fogadják a vendégeket dr. Betegh Miklós alispán, a vármegye nevében. 5. Az aranyosi hídnál fogadják a vendégeket Csongvári Domokos h. polgármester, a város nevében. 6. A város piacán fogadják a vendégeket Dulló János rend. biz. elnök a tordai evang. reform. egyházak nevében. 7. Elszállásolás. 8. Este 8 órakor fáklyászene az elsőek tiszteletére. 9. Ismerkedési estély a „Korona” szálloda éttermében, étlap szerint. *Második nap július 1-én, (szerdán).* D. e. 8 órakor igazgató választmányi ülés. *II. Alkalmi istentisztelet az ó-tordai templomban.* 1. Délelőtti fél tíz órakor gyülekezés Nagy Mózes lelkészénél. 2. Délelőtti háromnegyed 10 órakor bevonulás a templomba testületileg. 3. Gyülekezeti ének. (1. dicséret.) 4. Gyülekezeti ének. (XC. zsoltár.) 5. Alkalmi imát mond Fülöp Sándor tordai ref. l. pap. 6. Közének. (XII. dicséret.) 7. Alkalmi egyházi beszédet tart: dr. Bartók György püspök. 8. Gyülekezeti ének. (CLXXII. dicséret.) III. *Diszultés a templomban.* 1. Elnöki beszédet mond dr. gróf Kuun Géza v. b. t. t. az értekezlet világi elnöke. 2. Titkári jelentést olvas Nagy Károly theol. tanár, az értekezlet egyh. titkára. 3. Ünnepi felolvasást tart Jancsó Sándor nagyenyedi pap „Torda és a reformáció” címmel. 4. Közös ének: „Isten áldd meg a magyart” IV. *Tisztelegések.* 1. Az egyházi értekezlet tisztelegése dr. gróf Kuun Géza v. b. t. t. világi elnöknel a szálláson. 2. Tisztelegések dr. Bartók György püspöknel a szálláson. *V. Közéled.* D. u. fél 2 órakor közéled a „Korona”-szálloda éttermében. VI. *Tárgyaló ülés a város közgyűlési termében.* D. u. 5 órakor az értekezlet tárgyaló ülése Deési Gyula egyh. elnök vezetésével mellett: 1. A titkári jelentés határozatot kívánó pontjai. 2. Pénztárnoki jelentés Zsigmond Ferenc pénztárnosnál. 3. Kiseb előterjesztések. Este 8 órakor műsoros estély a városi Vigadóban az Értekezlet népies kiadványai költségneik fedezésére. Az estély műsraát tegnap közöltük. *Harmadik nap, július 2-án (csütörtök).* VII. *Alkalmi istentisztelet az új-tordai templomban.* 1. D. e. háromnegyed 9 órakor gyülekezés Egerházy Lajos lelkészénél. 2. D. e. 9 órakor bevonulás a templomba testületileg. 3. Invocatio. (II. dicséret.) 4. Gyülekezeti ének. (XCII. dicséret.) 5. Imát mond: Deési Gyula esp. az Értekezlet egy. elnöke. 6. Közének. (XIII. dicséret.) 7. Alkalmi egyházi beszédet mond Kenessey Béla egyh. kerületi főjegyző, theol. ig. tanár. 8. Dr. Bartók György püspök beszédet intőz a gyülekezethez. 9. Közének: „Isten áldd meg a magyart”. VIII. *Tárgyaló ülés folytatása a templomban.* 1. A ifjuság egyházi gondozásáról. Felolvassa Tárkányi György

vallásánár. 2. Indítványok. (Alapszabályok 9. §-a értelmében) 3. Tisztkar lemondása; új választások. 4. A közgyűlés bezárása. IX. Közébd. Déli 12 órákor társas-ebéd az újtordai olvasóköri kertjében. Részvételi díj 2 korona.

— (Hangversny és táncstély Nagynyeden.) Az országos református tanáregyesület Nagynyeden tartandó második közgyűlése alkalmából e hó 29-én, hétfőn, az ottani sétatéri táncbályságban, táncstélylyel egybekötött hangversenyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Nagynyedi szerzők: Farnos Dezső, Felszeghy Sándor, Varga József és Veress Gábor dalainak egyvelege, vegyes karra, összeállította és vezeti: Veress Gábor. Előadja az alkalmilag alakult vegyeskar. 2. Versényi György dr., kolozsvári tanár, szavalja az alkalmilag írt költeményét. 3. Kurucdalokat énekel Lázár Mácsi k. a., zongorán kíséri Winkler Lia k. a. 4. Humoros költeményt szaval Ince Miklós. 5. Beriot 8-ik hangversenyt heggedün adja elő Veress István, zongorán kíséri Lázár Mácsi k. a.

— (Két elmebeteg öngyilkossága.) Két örlt ember követett el a napokban öngyilkosságot s míg az egyiknek tette csak a kísérlet okozta nem veszélyes sebet, addig a másiké a szerencsétlen ember halálát okozta. Barta László m.-felei tanító, ki régebben szenvedett idegbaja miatt hirtelen jött rohamában beterválva vágott egyet a torkán s aztán veszélyes módon dühöngeni kezdett. Barátai, kinek szomorú sorsa felett hét gyermek busong, beszéltették a kolozsvári elmegógyintézetbe. — A második öngyilkos Mazeré Salamon, hunyadmegyei, bosoródi gazdamester, ki felesztendje távoztól már el hazunnan. Azóta bolyongott ide s tova s most, gyógyíthatatlan örütséggel hazatérve, a község érdekében felakasztotta magát.

— (A sógor szerelme.) Felháborító büntény tartja izalomban — mint nekünk írják — Csehi község lakosait. Hank János odaváló lakos malacokkal kereskedett és megjelent minden környékbeli vásáron. A múlt vasárnap is a szentpéteri vásárra hajtott Hank, a ki otthon egyedül hagyta fiatal feleségét. Hank Jánosnak van egy idősebb testvére, — Hank Fülöp, a ki másfél év óta özvegy. Ez az ember halálisan bele bolondult a testvérének, Hank Jánosnak a feleségébe. Valahányszor Hank eltávozott hazulról a szerelmes sógor rögtön ott termett az asszonynál és szerelmi ajánlataival üldözte. Az asszony elutasította a sógor szerelmét, a ki azzal is jélesztett, hogy elmondja férjének a dolgot, de azért nem szolt semmit, mert nem akart viszálykodást előidézni. A mint vasárnap délután Hank váratlanul betoppant a sógorasszonyához, a kirel tudta, hogy egyedül van. — Az asszonyt ujra üldözni kezdte szerelmi ajánlataival, a miért Hankné ki akart menni a szobából, hogy meneküljön sógora elől. — Hank, a mint észrevette, hogy sógora nője távozni akar, elébe ugrott és letépte őt, de most az asszony segítségért kiáltott, száját egy kendővel betömte. Ezek után összekötötte még az asszony kezét. Az asszony ekközben megfulladt, a mit a merénylő csak akkor vett észre, mikor szenvedélyét kielégítette. Hogy tettét elpalástolja, a halott asszonyt felkötötte a szobagerendára, ahol este fel a szomszédok találták meg. A hullán meglátszott, hogy gyilkosság történt s annak elkövetésével a csendőrség Hank Fülöpöt vette gyanúba, a ki, mikor a csendőröket meglátta, öngyilkosságot akart elkövetni, de a csendőrök megakadályozták. — Most a törvényszéki bíróságon várja méltó büntetését.

— (Megégett gyermekek.) Nagy szerencsétlenség történt vasárnap délután Magyar-Ujfalu községben, ahol — mint nekünk írják — négy gyermek tűz által pusztult el, többen pedig súlyos sérülést szenvedtek. A szerencsétlenség részletei a következők: Tamás György odaváló lakos vasárnap délután a feleségével együtt a mezőre ment. Odahaza csak a 11 éves György és a 8 éves Ferencz nevű gyermekeiket hagyták. Ez a két gyermek több gyermeket behívott az utcáról magukhoz játszani. Játék közben felmásztak a padlásra, melyet csak pár nappal ezelőtt raktak tele szénával. A gyermekek ott cigáretáznai kezdtek s valószínűleg az égő cigáretát, vagy égő gyufát dobáltak el a padlásra, a mitől a száraz takarmány hamar meggyuladt. — A megégett gyermekek ijedtükben nem tudták mit tenni. Nehányan leugrottak a magas padlásról s ezek közül Zsiris Ilés 12 éves, Terecskés Imre 12 éves és Kónya Antal 10 éves fiuk annyira összezuhtak magukat, — hogy egész életükre nyomorékok lesznek. A többi gyermekek közül négyen és pedig a kis Tanács Ferenc 8 éves, Ilés Antal 10 éves, Farkas Pál 9 éves és Fejér György 11 éves fiuk ott fulladtak meg a szénapadlason, a hol a tűz eloltása után csak a megnesenedett holttestüket tudták megtalálni. A tűz keletkezése következtében 16 ház és számos mellékhely épült el.

— (Hat ember katasztrófája.) Szerencsétlenség történt vasárnap este Mogyorós község határában, ahol, mint tudósítónk jelenti, hat ember vesztette el életét. Az eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk. A Tisza mentén lévő körtös pusztára 40 arató munkás volt szerződötve Mogyorósról, akik már a repceézés óta állandóan az uradalomban dolgoznak. Csak szombaton este mennek vissza Mogyoróra, hogy a vasárnapot otthon töltsék. A múlt szombaton is hazamentek a munkások, de másnap este felé már ismét utnak indultak, a pusztára, hogy éjszakára kiérjenek oda. A közlekedés a község és a pusztá között a Tiszán keresztül kompon történt. Este volt már amikor az emberek a komphoz értek s amellet nagy vihar is volt. Mindenki első akart lenni a rózsiga járművön, amelyen még nappal és csendes időben is veszélyes volt annyi embert beereszteni. Most azon-

ban senkise halgatott az intő szóra, beforakodtak a kompa, mely alig haladt 40—50 lépést a parttól, elmerült. A megégett utasok kiugráltak a süllyedő járműből s azok, akik uszni tudtak a partfelé iparkodtak, a többiek pedig a kompkötélbe kapaszkodva várták a segítséget, amely jó sokára meg is érkezett ugyan, de már akkor hatan a vízbe fulladtak. Tóth Ignác 14, Kardos Lajos 15, Tóth Maris 15, Szegony Erzi 10, Varga Lidi 13 és özvegy Papp Mártonné estek áldozatul a szerencsétlenségnek. Ezek a jármű elmerülésekor szintén a kompkötélbe kapaszkodtak, de a nagy tolongásban vagy lelétkék őket, vagy kimerültek a kapaszkodásban. Mire a parttól csónak érkezett, ez a hat ember elmerült a víz alá. Szerencse, hogy a jármű még a part közelébe merült el, ahonnan az utasok nagy része könnyen a partra uzsott, mert ha a szerencsétlenség beljebb történt, a munkáscsoportnak legalább fele odaveszett volna.

— (A hivatáskedv fejlesztése.) Pitreich közös hadügyminiszter már számos esetben örvendett jelét adta annak, hogy a míg egyrésztől nem barátja a ladseregben oly mély gyökeret vert u. n. copfnak, addig teljesen szívén viseli a tisztkar érdekeit és élenken foglalkozik mindazon apró-cseprő, de a nagy általánosságban nyelreható kérdésekkel, melyek a tisztek erkölcsi és anyagi javát célozzák. A hadügyminiszter most újabban ismét egy igen érdekes rendeletet adott ki, amelynek az a célja, hogy fokozza a katonai hivatáshoz való kedvet s ebben a tisztek anyagi helyzetének javítása érdekében is figyelemre méltó szavakat intéz az összes katonai parancsnokságokhoz. Azzal kezdi, hogy beláthatatlan időn belül nem igen lehet számítani az anyagi helyzetnek feljölő várt javítására. Más uton kell tehát ma még a katonák kedvét fejleszteni. Mindenekelőtt szükséges, hogy a tiszteknek működési körükben nagyobb önállóságuk legyen, másrészt ne végeztesse velük olyan szolgálatot, amely altiszteknek volna a kötelessége. Vannak parancsnokok — mondja a rendelet — kik nem tördőnek az ilyesmikkel és nem gondolják meg, hogy nyers eljárásukkal nagyon könnyen elveszik a fiatal tisztek kedvét és elkeserítik őket. Arra kell tehát törekedni, hogy a szolgálat legesekélyebb sérelme nélkül megvalósuljanak ezek az állapotok. Ennek keretében annak a szükségére is fennforog, hogy a kadétoikat, — jövődő hivatásuknak megfelelőleg — olyan kedvezményekben részesítsék, melyek a szolgálatot nem érintik és különleges kiadást nem okoznak. Mindez azonban nem jelentheti azt, hogy feleslegesen bizalmas viszonyban legyenek a felebbvalókkal. Mert ugy látja, hogy már eddig is a tegezéssel tulmentek a kellő határon. A dicséretekkel és elismerésekkel nem kell fukarkodni. Ugyan nincs szavunk az intézkedés ellen, de bizonyos mosolyt még sem fojthatunk el. — A tiszti urak talán nem fogadják mosolylyal a hadügyminiszter szavait, sőt komoly arccal és nagybusan a rendelet egy-egy példányával bélelik ki pénztárcájukat. A csekélyebb rangukat anyagi helyzetük jobbrafordulása helyett még egy fájdalom éri: a magasabb rangnak pajtási tegeződésének megfogratkozása. Lesz azonban más, elismerés és dicső szavak quantum satis.

A rendelet másik része nagy igazságokat tartalmaz. Minduntalan tapasztalni lehet — ugymond a hadügyminiszter — azt a romboló hatást, melyet az anyagi gondok gyakorolnak a tisztre. Uzsorakamatok, megdondolatlan kezességek, sőt hütlenségek és egyéb ezekhez hasonlók számos áldozatot követelnek évenként. Ha a kisebb rangú tiszti nincs is anyagiilag valami fényesen dotálva, de mégis megtalálhatja számadását. Az ezred kebelében fennálló intézmények mindensetre jótékonyan működhetnek közre abban, hogy kiemeljék a tisztkar anyagi javát, minden felesleges kiadástól megóvják, főleg azokat, a kik fizetésükre vannak utalva. Ez figyelembe veendő az olyan esetekben is, amikor egyes csapatparancsnokok sokbakerülő mulatságok céljaira minden ok nélkül tetemes kiadásokra utalják a tisztkart. Végül nagy gondot kell fordítani arra, hogy a fizetésekből való levonások kisebb mérvre szorítsanak. — A csapatparancsnokok jóakaratu figyelemmel kísérhetik a tisztek magánéletmódját és is ügyeljenek arra is, vajjon egyesek költekezése arányban van-e a bevételükkel?

A hadügyminiszter ur e rendelkezéseit szíves örömet látjuk és őszintén kívánjuk, hogy tárcája költségvetésének összeállításánál se tévesse szem elől a takarékságnak szép elvét.

— (Bárfia. — Herkulesfürdő. — A Tátra.) Hasznos szolgálatot teljesít az idegenforgalmi és utazási vállalat népszerű fűtetének közreadásával, melyekben hazánk legjobb vidékeit és fürdőit ismerteti. Most a főnti címen három fűzetet kapunk. Mindháromban ugyesen vannak leírva a fürdők és vidékek szépsége, látnivalói a szórakozások, egyéb tudnivalókkal s bizvást elmondhatjuk, hogy a ki lapozgat e kiadványokban föltétlenül vágyat kap kimenekülni a poros városból akár Bárfára, akár Herkulesfürdőre, akár a Tátra bármelyik szép fürdőhelyére.

— (Kéménytűz.) Tegnap délután öt órákor a Jókai-utca 2. számú házban kéménytűz ütött ki. A tűzoltóság rövidesen kivonult s a tűzet, minden további veszedelemet elfojtva, sikerült is hamar eloltaniok.

— Csúsz- és köszvényes bántalmaknál a méh és függelékeinek hurotos és lobos bajainál továbbá idegbántalmak és vérkeringési zavaroknál biztos gyógyhatású, az országos egészségügyi tanács által megvizsgált és a belügyminiszterium 33.833/99. rendeletével gyógycélokra ajánlott, — a magas Tátra termő törpe fenyő legfinomabb ágai és tüiből előállított fenyőkivonat hazai fürdőkben Buziáson alkalmazásba véteett s kiváló sikerrel haszná-

latik. Kapható Kolozsvárt Hadadi J.-nél (Emkepalota.)

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Kedd: Nebánts virág. (Feledi Boriska mint vendég.)
Szerda: Bob herceg. (Feledi Boriska mint vendég.)
Csütörtök: Lili. (Feledi Boriska mint vendég.)
Péntek: A suhanc. (Lónyai Piroksa mint vendég.)
Szombat: A baba. (Lónyai Piroksa mint vendég.)
Vasárnap: Forgószél-kisasszony. I-ször.

* Nebánts-virág. Hervé mindig bájos, szubtilis muzsikájú operettjében, — mint annyi sokan már — mu'akozott be tegnap este Feledi Boriska, a pécsi színház szubrett-ékesnője. E szerepet annyian játszották már, hogy abban valami újat, bár egy kissé megragadót is produkálni, meglehetősen nehéz dolognak látszik. Nos, Feledi Boriska tökéletesen megbirkózott ezzel a nehézséggel és egy énekelő, mint jatekával, mindvégig lekötötte a közepesen meglett nézőtér érdeklődését. A művésznő sikere teljes és egyöntetű volt s különösen hangjával ért el nagy hatást. Hangja tisztán és ádén cseng, nem túlságosan nagy, de több mint általában a jelenlegi operetteszubbrett primadonnáké. Tud vele bánni is és valóban nagy gyönyörűségünk tellett énekében, melyet csak fokozott temperamentum, eleven, de mindvégig diszkrét játékanyujtott. Öntudatos kész művész Feledi Boriska, ezt konstatálhatjuk tegnapi fellépése után és messzire kiemelkedik az átlagok felett. Mindezen képességekhez hozzájárul előnyös külső megjelenése is. A többi szereplők közül csupán Kassai, Mátrai és Mészáros említhetők meg. Kassainak különösen nagy sikere volt Lóriot őrmester kis szerepében.

MŰVÉSZET.

A zenekonzevatorium vizsgálati hangversenye. Tegnap este törtött a második vizsgálati hangversenyt a kolozsvári zenekonzevatorium s nyugodtan elmondhatjuk, amit a már annyiszor oly szívesen konstatálunk, hogy Farkas Ödön művészszakavatott vezetése mintazeneiskolát sinét a mi konzevatoriumunkból. A tegnapi vizsga-hangverseny első száma Kallits Margit zongorajátéka volt, ki Mozar-Rondóit játszotta ugyesen. Utána Csoma Imre adta elő heggedün Beethoven f-dur-Románát színesen, finoman. Haydn Hangversenyt a kis Pongrácz Ádám (a Pap) Katinka játszóttá zongorán s az elsőkből fejlődő nagy tehetségre, utóbbinak teljes készűtségre és művészi nivóra valló játékát többször meglapsoha a publikum. Most Benel Iolyka énekelte egy Mendelshndt. A kis kisesszony, úde, csengő hangja szép reményekre jogosít s a kis előadó alig is győzte a tapsokat meköszönni. Beethoven egyik Szonátáját Krapf Berta, Mendelsohn f-s-moll Prestóját Kovács Jolán zongoráza, mindketten erőteljes, határozott művészettel. Utánuk Sándor Erzi énekelte Thomasnak Hamlet-operájából Ofelia dalát. Sok színpadon kerülni kell olyan hango, mint Sándor Erzié Tiszta, hajlékony s mégis hatalmas hang s különösen staccatói és pianója általános bámulatot kelteket ujjlag. Orlovsky Frigyes, Péterfi István és Répay Andor gondnoka hármasa következett most s kifogástalan tökéletességgel játszott Beethoven op. 53. Szonátáját zongorán Simonffy Mariska kisasszony illedelsohn Hangversenyt heggedün Viszpremy Lajos adták elő, kiváló műnőirozással, zajos tapsokat kelte játékkuk. Majd Babos Ilona játszotta zongorán Brányi Kornél nagybecsű Magyar-szonátáját. A kisesszony játéka föltétlenül, jeles érzéke és szép tehetségre mutat s emellet bizonyít a közönség színni nem akaró taps és éljenzése is, mi különben kijutott Simon Ilona és Angyal Irma kedves, öletes Schuman-interpretálásának s az összes előadók játékának is. Az ének- és heggedűszának zongorakíséretét Farkas Ödön igazgató, Ruzicska Ilona és Simonffy Mariska látták el, mindháman különös élfeljegyzésre méltó művésztel.

(b.)

Táviratok

—Fővársi és vidéki tudósítónktól —
Politikai helyzet.

Éjjel 2 órákor érkezett táviratok:

A képviselőház ülése.

A csütörtökre összehívott ülés alakisága nagy fejtörést okoz a kormánynak és a házelnökségnek. Ilyenre még a magyar alkotmányos életben nem volt eset.

Szél Kálmán szerint, a kormány a csütörtöki ülésén, mint kormány meg nem jelenhet.

Pártközi értekezlet.

Apponyi Albert gr. d. e. a házban fél 1 óráig tanácskozott Tallian elnökkel, az ülés dolgában. Megállapodtak abban, hogy az ülés alakiságával megvitatására pártközi értekezletet tartanak holnap d. e. 10 órákor. Ez értekezletre meg-

hívatnak: Podmaniczky Frigyes, Szentiványi Árpád, Andrassy Gyula Hieronimy Károly, Kossuth Ferenc, Juszth Gyula, Tóth János, Szederkényi Nándor, Holló Lajos, gróf Zichy János, Zboray Miklós felkérték az értekezleten való megjelenésre Szél Kálmánt is. Megvitatják hogy a lemondott kormánytagok ez ülésre elfogadják-e a miniszteri székeket. Remélik, hogy a napirend simán fog lefolyni. Az ellenzéki párttagok némelyike fog csak hozzászólni és a kormány, ha szükségét látja reflektál az elhangzottakra.

A függetlenségi és 48-as párt értekezlete.

A Kossuth-párt ma este 6 órára értekezletre gyűlt össze, melyen vagy 60 párttag jelent meg. Tóth János bejelenti, hogy a párt összehívatta a képviselőházat acélból, hogy a Ház feliratot intézzen ő Felségéhez. A képviselőház ülésén indítványozni fogják még azt, hogy a Ház bizottságot küldjön ki, melynek feladata, hogy a feliratot 48 óra alatt készítse el.

Ha a többség nem fogadja el az indítványt, akkor a párttagok felszólalásaikban reá fognak mutatni az alkotmányos sérelmekre, melyekért orvoslást kérnek.

A bán ellen.

Rátaky László bejelenti, hogy a képviselőház ülésén heves támadásban fogja részesíteni a horvát bánt.

Kossuth Ferenc erre előadja, hogy tegnap ugy neki, mint Justh Gyulának, az volt az impressziója, hogy a bán az általuk benyújtott határozati javaslat álláspontjára helyezkedett. Majd elmondja a mai tanácskozás történetét, majd ajánlja a következő javaslatot:

A függetlenségi és 48-as pártnak álláspontja, hogy egyetlen ujoncot sem szavaz meg és minden lehető eszközzel küzdeni fog a katonai javaslatok ellen. Ha a létszám emelése feltétlenül szükséges is, azt csak az 1867. XII. t.-cikkben lefektetett jogaink teljes megadásával engedik. A bán eddigi követeléseit visszautasítják.

Határozati javaslat.

Bakonyi Samu benyújt egy határozati javaslatot, mely szerint a párt kiküldöttjeinek nyilatkozatait mindenben magáévá teszik, azért továbbra is ragaszkodnak elhatározásukhoz, hogy a létszámemelés meggátolják. Kijelenti a párt már most, hogy eddigi magatartásukat minden olyan teheremelés tartalmazó katonai javaslattal szemben fentartja, mely a nemzeti követelések kielégítését mellőzi.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadta a párt.

Miután pedig az ebédutáni értekezlet határozatára vonatkozólag a bán meg választ sem adott, a párt holnap este hat órákor ujból értekezletet tart az esetleg beérkező válasz megbeszélésére.

A bán az Ugron-pártnál.

Ma délután öt órákor a horvát bán meglátogatta az Ugron-pártot, a hol a párttagok közül Holló Lajos, Szederkényi Nándor, Schuba István és Bartha Miklós voltak jelen. Kijelentették a bánnak, hogy nemzeti engedmények nélkül egyetlen ujoncot se adnak.

A bán kérte, hogy közöljék vele e határozatukat, parthatározat formájában. Ezt meg is ígérték neki, mert az Ugron-frakció is tart holnap délelőtt értekezletet.

A bán különben meglátogatta a néppárt részéről Rakovszky Istvánt, ki szintén feltárta előtte, hogy a helyzet a jelen viszonyok között reménytelen.

Mit tesz a bán?

Egy hírlapíró megkérdezte ma délután a bán, hogy a történetek után mit szándékozik tenni? Khuen-Héderváry kijelentette: «Telegrafalok Pitreichnak, ő Felségének és várom az instrukciókat.»

Tényleg d. u. a Nemzeti Kaszinóból telegrafált, de estig még nem jutott Béccsel megállapodásra. Ez a tény nagyon deprimala a bán, valamint az is, hogy Fejerváry a tarack-legénység ügyében helytelenül informálta.

A szabadelvűpárt hangulata.

A szabadelvűpártban azt hiszik, hogy az adott viszonyok között a bán nem vállalja el a kabinet-alakítást. A bán este 6 óráról 7 óráig Falk Miksaival konf erált.

A bán Bécsben.

Khuen-Héderváry hír szerint holnap Bécsbe utazik. Kijelentette, hogy a függetlenségi párt félreértette őt, ennél fogva korrigálni fogja követeléseit. Eláll ugy a taracklegénységtől, mint a pöttartalékosok behívásától és ugy hiszi, hogy sikerül a megegye zés.

A szabadelvű párt bomlása.

Tudósítónk ma kérdést intézett a volt nemzeti párt egy oszlopos tagjához, hogy, mi a véleménye a szabadelvű párt bomlásához. Az illető kifejezett véleménye szerint a különvált 5—6 kis kalib erű személy feltűnési viselkedése idezte elő. A szabadelvű párt árnyajatainak zöme, ezen önérdéktől hajtott csoport eljárását perhorreskálja, a magasabb állami feladatok megvalósítása érdekében. — Az ország ezeknek a káros ténykedéseiről csak akkor fog értesülni, ha én és több független-szabadelvű képviselő mandátumainkról lemondunk és nyílt levelekben fogunk reá mutatni ezen tehetségtelen emberek aknamunkájára, kik nehéz helyzetben gátoltak meg tehetséges embereinket a sikeres munkában, csak azért, hogy esetleg ők érvényesülhessenek.

Kossuth Ferencz kérdései és a bán feleletei.

A ma délutáni értekezleten Kossuth Ferencz a következő kérdéseket intézte a bánhoz:

Milyen irányban óhajt Nagyméltóságod kormányozni?

Szabadelvű alapon. Politikámat ismerhetik az egyházpolitikai javaslatok idejéből, amidőn a javaslatok mellett szavaztam.

Tervezi-e a házszabályok megszorítását?

Most nem. Később talán kerülhet reá sor, de akkor is csupán pártközi egyezmény alapján.

Szándékozik-e a Házat feloszlalni?

Most semmi esetre.

A Szél Kálmán-féle kormányzati irányt fogja szem előtt tartani.

Igen.

Szabad keze van-e a horvát kiegészésben?

Igen és feltétlenül a magyar érdekeket fogom képviselni.

Mi az álláspontja a katonai javaslatokkal szemben?

A tarackütegekhez szükséges 5800 emberre van a rendes létszámon kívül szükségem. Az emelés helyett a póttartalékosok hívjuk be.

Ere indult meg a fentebb már közölt tárgyalás.

Öngyilkosság a vizsgán.

Budapest. érk. éjjel 12. ó.

A hetedik ker. reáliskola nyolcadik osztályába járt R. G. kuriai bíró Ernő nevű fia, ki mai németnyelv vizsgáján, mivel látta, hogy ebből a tárgyból elbukik, egy magával vitt revolverrel főbe lötte magát és meghalt.

Karagyorgyevics Budapestén.

Budapest. érk. éjjel 4 ó.

Ma éjjel 3 órákor utazott keresztül néhány percnyi tartózkodás után Budapestén I. Péter, Szerbia királya Belgrád felé.

Egy főispán balesete.

Budapest, június 23.

Barcsay Kálmán főispán, a Kupler eukrászdában, ma délután hirtelen összeesett. Bevitték a Bristol szállóba, a hol az est folyamán kissé jobban lett.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfajladonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

Tudomásul!

Triesti ált. biztosító-társaság

(Assicurazioni Generali)

irodahelyiségeit Szentegyház-utca 1. szám alatti róm. kath. Státus-palota első emeletére helyezte át. 2—3

Eladó kitűnő ó- és asztali borok!

A Benigni Sámuel hagyatékához tartozó 40.000 liter tisztán kezelt, kitűnő minőségű rózsamáli, erdélyi asszu, carbenet, hadrévi, risling, hadrévi bakator, apportó, hadrévi xxx muskotály és könnyű asztali borok xxx a Kolozsvár városi kir. Járásbíróságnak 1903. Ö. 24/49. sz. végzése következtében szabad kézből egy tömegben vagy hordónként eladhatnak.

Továbbá eladó: egy drb. R. Karges-féle 5 késsel ellátott (braunsweigi) ringó **husvágó gép** és egy drb. kézi- és motorhajtásra berendezett **hus-zúzó gép**, többféle üres hordók és üvegek.

Tájékoztatás szerezhető naponként délután 3-tól 6 óráig **dr. Mihály József** ügyvéd, hagyatéki ügygondnoknál **Kolozsvárt, Egyetem-utca 4. szám alatt.** 2538 9—

91—1903.
végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszéknek 10121—1902. polg. sz. végzésével dr. ifj. Sipos Gábor kolozsvári ügyvéd által képviselt a »Kolozsvármegyei lakarekpenztár részvénytársaság« felperes részére, m. n. zombori lakos Demeter Kálmán és neje szül. Kávásy Lotti, valamint boosi lakos Vajda Károly alperesek ellen 110 kor. illetve 39 kor. 63 fill. hátralekös tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán I-ső s II-od rendű alperesektől le- és felül foglalt és 636 koronára becsült ingóságokra a hidalmási kir. Járásbíróságnak 1902. évi V. 140/4. számú végzésével az arverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felül foglaltat követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, M. N. Zombor községben I-ső és II-od rendű alperesek lakásán leendő megtartására határozatával 1903. évi június hó 27-ik napján délelőtti 10 órája kitűzték, a mikor a bíróság le- és felül foglalt: sarju, löhere, 1 igazlószer, 2 ló, házbutor, 1 kivágott oldalú loszékér és egy »Czak«-féle vaskesze vastaligával együtt a legtöbbet igénylőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéséig alulírott kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Hidalmás, 1903. évi június hó 14. napján.

Zs. Vitéz Caesar,
kir. bírósági végrehajtó.

2560 1—1

Izléses könyvnyomdai munkákat legolcsóbban készít **Gombos Ferencz** Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt.

Eladó házak!

Szénafüvek, szőlők és szántóföldek.

A néhai Benigni Sámuel hagyatékához tartozó következő ingatlanok:

1. Kolozsvárt, a Ferencz József-úton, 2. szám alatt levő két emeletes palota;
2. a Rudolf-úton, 22-ik szám alatt fekvő major;
3. Malom-utcai 16. számú házastelek, szép kerttel;
4. Malom-utcai 10. számú házastelek, műhely- és raktárhelyiségekkel ellátva;
5. a Kárpát-utczában 11. szám alatt fekvő házastelek, kerttel;
6. a Dézmacsúr-téren levő mézsáros majorból, a hagyatékot megillető rész;
7. a »Brétfűben« levő 5 hold területű szőlők és gyümölcsös;
8. a Kőmálban levő 900 négyszögöl területű szőlő;
9. a »Tó köze« dűlőben levő 2 hold, 376 négyszögöl területű rét;
10. a »Kullancsos« dűlőben levő 7 hold, 1222 négyszögöl területű kaszáló;
11. »Harmadvölgy ugorok« dűlőben levő 4 hold, 1550 négyszögöl területű kaszáló, a Kolozsvár városi kir. Járásbíróság 1903. Ö. 24/49. sz. végzése következtében szabad kézből eladhatnak.

Felvilágosítást nyújt: **dr. Mihály József**, ügyvéd, hagyatéki ügygondnok **Kolozsvárt, Egyetem-utca 4. szám alatt.** 2538 9—

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG.

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím: »Erdélyi Kereskedelmi Társaság.« Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám. Sűrűgönczím: »Erdélyi Gazda, Kolozsvár.«

Felkéri az erdélyi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy **eladó haszonállataik** (igás ökör, borjú stb.) minőségét és mennyiségét hozzá **sürgősen bejelenteni szíveskedjenek**, mivel a királyhagón..... túli uradalmak részéről.....
a vételre rendkívül sok megbízás érkezett.

Arató- és kaszálógépek, szénagyűjtők, cséplőgépek és ekék, valamint ponyvák, zsákok és olajok stb. legutányosabb és legmegbizhatóbb beszerzési forrása.

Havas Lázár

Festék árak minden színben olajba törve és por alakban.
Kocsi mázok minden gyártmány, padlók 6 színnyalatban. **Brunolin** zomák (email) több színben. **Benzin**, **sósav**, **enyv**, **Linéum** (szeszpadlóakk), **szalmakalap** **lakkok**, **butor- és épület lakkok**. **Dizító és színelő** vegyi festékek. Valódi **szinárany- és ércz** (metál) lap és bronzpor bármely színben. **Kötöző hars**, tisztítószerek. **Aczél-örgőcs, aczélkecsék**, szarvasbőr székülés, szivacs, **Strobencz-féle lenolaj**, **kenőcs** (firneisz), gépolaj, mécsolaj, lenmagolaj, repceolaj, halzsír, terpentin és terpentin-szesz. — **Oncosóvas** (tubos) festék bármely színben. **Sellakk**, **vaslakk**, **boriakk**. — Szegedi mosószappan. — Székfőző nád. Borotva fenő-eszközök.

2382 98—52

Kizárólag hazai gyártmány:

Kefe-árak: ruha, haj, óra, ezüst takarító, butor, billiárd, kalap, üveg és closett stb. mosó, surló, fényesítő, ló, marha kék, meszőlők és seprők; továbbá nagy raktár minden létező alak és minőségben, ecselek, porlók, kokusz stb. **Láb-törölők** nagy választékban. Bontó, por és hajfésűk. Fog-, körm- és bajusz-kéfék, bajusz-pedrók (Royko-féle tiszta-ujlaki is) minden színben, bajusz-kötők. Illatszerek minden gyártmány igen olcsó árak mellett. Borotválkozó szappan és szappan-krém és minden borotválkozó eszközök. Fogtakarító, porpaszta és szájjav, fejmossa, hajfesték, fekete, barna és szőke színben. **Tyukszemirtő**.

Törs és Ormai

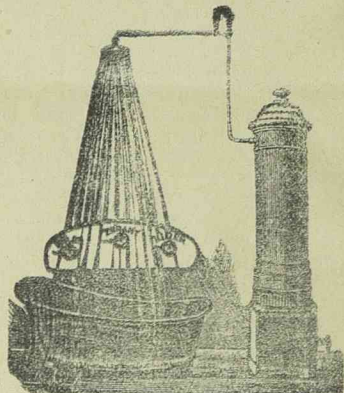
mérnök-vállalkozók 2305 41—105

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szag-

italan klozetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

A híres és közkeletűségnek örvendő K-Imperi

„RÉPÁTI“ savanyuvíz

a mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól

egészen friss töltésben kerül forgalomba.

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: A k-imperi „Répáti“ forrás oly kitűnő érvényes savanyuvíz szolgáltat, mely úgy szerencsés összeállása, mint rendkívül dúsz savanyúsága folytán megérdemli, hogy a maga nemében a legkitűnőbbek egyikének tekintessék s mint ilyen, a megfelelő méltatásban részesüljön.

Purjesz Zsigmond dr. prof., a következőképp nyilatkozik: „Bizonnyal, hogy a „Répáti“ savanyuvíz a nyakharták hurutos bántalmait ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.“

Dr. Hankó Vilmos tanár, az E. K. E. balneológiai oszt. titkára e vízzől így vélekedik: „A „Répáti“ víz nemcsak mint élvezeti víz kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen s a Csehországból hozott drága krondorfi vízzel minden tekintetben versenyez.“

Mindig friss töltésben kapható

2087 25—*

kolozsvári főraktárosunk: **Deutsch Lipót** Horvát-utca Csetz János

féle házban.

a fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

Telefon 486. sz.

„Répáti“ forrás kezelősége.

Milyen vizet igyunk?

Csakis a felső-rákosi Mátyás király vizet!

Mert nemcsak hogy 50%-al olcsóbb, mint a többi itt ismert ásványvíz, de **gyógyhatásra**, valamint **űdítő hatásra** is azokat jóval felülmúlja!

Minden fűszerkereskedésben literes üvege 8 kr.

Főraktár a forrásbérő:

Hirsch Adolf czégnél (Hid-utca).

Mélt. dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag ur, a budapesti m. kir. egyetem hírneves belgyógyászati tanárának bizonyítványa.

A felső-rákosi „MÁRIA“ forrás ásványvizét a vezetésem alatt egyetemi belgyógyászati kórházban, valamint a magán gyakorlatban sokszorosan rendelttem — a gyomor és légcsőszervek hurutos bántalmaitban, vesébajokban, főleg pedig vérértégénység és ezzel összekötött idegbajokban szenvedő betegeknek mindazon előnyös hatással, melyet a legjobb földes vasas ásványvizek nyújtanak.

Gazdák szénsav tartalmánál és kellemes frissítő ízénél fogva kedvezően befolyásolja az étvágyat és az emésztést. A rendelkez-

zésre bocsátott ásványvíz teljesen tiszta és kifüggetlenül kutkezelésről tanusodik. Budapest, 1903. febr. 27.

Korányi Frigyes s. k. egyetemi tanár.

Mélt. dr. Purjesz Zsigmond udvari tanácsos ur, a kolozsvári Ferencz József egyetem hírneves belgyógyászati tanárának bizonyítványa.

Alulírott a felső-rákosi „MÁRIA“ forrás vizét, kedvező vegyi összetételénél fogva, nem csupán kellemes élvezeti italként tartom, hanem igen jó sikerrel alkalmaztam azt úgy a legkülönbözőbb eredetű vérértégénység — mint az emésztő és légző szervek hurutos bántalmait ellen.

Kolozsvár, 1903. jan. 23.

2407 24—100 Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Csodálatos gyógyvíz. Talanság, versengénység, máj- és hólyagbántalmak, vesebajok és arany-eres bántalmak.

1. Híres üvegekben kizárólagos főraktár: Telefon 241. SEGESVÁRI és TÁRSÁ czégnél. Telefon 241.

TELEFON SZ. 204.

TELEFON SZ. 204.

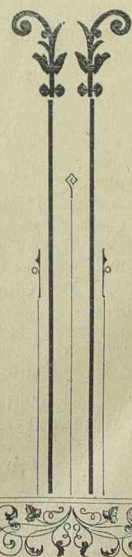
GOMBOS FERENCZ

Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt,

Egyetem-utca 7. szám, róm. kath. Status épület

Gyorsan, izléssel és a legutányosabb árban készít el bármilyen könyvnyomdai munkákat, u. m. irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi-, heti- és havi-lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körleveleket, üzleti- és pénztári-könyveket, árjegyzéket, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részek legrégibb és legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-könyvnyomdát néhány év előtt megvettem s azt a legmodernebb igényeknek megfelelően rendeztem be, úgy hogy a könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítását tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a legnemesebb versenyt.

Mint hogy pedig a könyvnyomdát magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésre lesz kiszolgálva. Vidéki megrendelések a leggyorsabban és kifüggetlenül eszközöltetnek. A n. é. közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel **Gombos Ferencz** nyomdátulajdonos.